

Конгрес **У**країнських **Н**аціоналістів

Змагатимеш до поширення сили, слави, багатства і величі Української Держави

НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

e-mail: nacija@ukr.net

13 жовтня 2011 року № 39 (410)

СЕРДЕЧНО ВІТАЄМО!

Дорогі українці! Шановні побратими!

Головний Провід Конгресу Українських Націоналістів щиро вітає Вас із Покровою Пресвятої Богородиці та Днем Української Повстанської Армії!

Сьогодні ми згадуємо героїчний чин усіх українських лицарів, що в різні часи боролися за свободу рідної землі. У цей день вшановуємо козаків і січових стрільців, вояків Армії Української Народної Республіки, Карпатської Січі та славних продовжувачів традицій українського лицарства – вояків Української Повстанської Армії та підпільників Організації Українських Націоналістів.

Суверенну Українську державу ми маємо завдяки їм – когорті нескорених. Усім тим юнакам і дівчатам, які поклали на вівтар Батьківщини свої молоді життя, понівечені долі. Всім тим, хто відчайдушно боровся в лавах ОУН і УПА за волю своєї рідної землі, ставив найвищою своєю метою здобуття незалежності України.

Ми вклоняємося ветеранам УПА за їхню мужність, жертовність, відданість українській справі! Знаємо, що незважаючи на поважний вік, кожен із них самовіддано працює на Україну й дотепер. Віримо, що разом ми неодмінно побудуємо дійсно суверенну, вільну від політичних, економічних і духовних загарбників Українську державу!

Нехай Пресвята Богородиця тримає нас під своїм омофором і надалі захищає нас від злих сил.

Зичимо всім міцного здоров'я, оптимізму, довгих літ життя, сили і наснаги й надалі розбудовувати національну Українську державу спільними силами!

Слава Україні! Героям слава!

Степан БРАЦЮНЬ,
Голова Конгресу Українських Націоналістів

ОФІЦІЙНО

ДОРОГИЙ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДЕ У ВСЬОМУ СВІТІ!

Всеукраїнське Братство ОУН-УПА вітає тебе з нагоди 69-ої річниці утворення Української Повстанської Армії – УПА!

У Європі є небагато націй, які відважилися кинути виклик і гітлерівській, і сталінській імперіям, вести з ними тривалу, виснажливу війну. Українська Повстанська Армія, армія Українського народу була серед цих небагатьох.

Українська Повстанська Армія – явище феноменальне в історії національно визвольних війн усіх народів. Ні французький Резистанс, ні групи грецької ЕЛАС, ні навіть регулярна армія Тіто не до порівняння з тією жертовністю та високою організованістю, що ми проявили, не маючи за собою розбудованих державних структур проголошеної Бандерою та Стецьком самостійної Української держави, ніякої зовнішньої підтримки.

Ми, Українські повстанці, боролися проти сталінської імперії і в таборах ГУЛАҐу – організували грандіозні повстання в Кінгірі, Воркуті й Магадані, чим захитали людиноненависницьку систему і змусили кремлівське керівництво послабити тиск, а невдовзі почати масове звільнення в'язнів з концтаборів.

Головна Булава Веукраїнського Братства ОУН-УПА поздоровляє з цим історичним святом все членство Братства, всіх патріотів України та закликає уже відтепер готуватися до гідного відзначення 70-их роковин в 2012 році.

Слава Україні! Героям слава!

З повстанським привітом
За Головну Булаву Веукраїнського Братства ОУН-УПА
Михайло ЗЕЛЕНЧУК

ОСОБИСТА ДУМКА

Марія БАЗЕЛЮК

ВИРОК ДЕМОКРАТІЇ

або ДЕМАРШ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ: ВПЕРЕД, У МОСКОВСЬКІ ОБІЙМИ?

Одинадцятого жовтня Печерський суд Києва вустами судді Р.Киреєва озвучив вирок Юлії Тимошенко. Екс-прем'єра засуджено до семи років ув'язнення з позбавленням права обіймати посади у владі на три роки. Крім цього, суд зобов'язав Юлію Тимошенко відшкодувати збитки, завдані НАК "Нафтогаз", у повному обсязі, які становлять, за визначенням суду, 1,5 мільярда гривень.

...Ще з ночі підступи до Печерського суду зайняв "Беркут", чиї колони простяглися аж до приміщення Київської міської ради, а загальна кількість бійців – навіть на неозброєне око – в декілька разів перевищувала число прихильників Юлії Тимошенко. Саме "беркутівці" були рушійною силою в подальших сутичках з народом.

...Спозаранку на свої, впродовж чотирьох місяців резервовані владою, місця дислокації прибуло "воїнство" О.Калашнікова: найогидніше видовище з усіх коли-небудь присутніх на Хрещатику. (Як з'ясувалося, натовп деградованих і продажних осіб щедро оплачується замовниками ганебного для України дійства: щодня "мітингувальникам" платять по 140 гривень, охоронцям і координаторам – набагато більше. Тож протягом місяця "акція" обходиться до одного мільйона гривень). Після оголошення вироку, надвечір, "воїнство" згорнуло свій пікет.

...Напередодні Рада закордонних справ ЄС обговорювала ситуацію в Україні в світлі справи Ю.Тимошенко та інших членів її уряду, які перебувають за гратами. По закінченні її засідання міністр закордонних справ Чехії Карел Шварценберг зазначив: "Ми повинні йти далі в переговорах про асоціацію, Але якщо Тимошенко та інші будуть у в'язниці, навіть найуспішніша угода не матиме ефекту, тому що угода ніколи не пройде через Європарламент та інші параметри". Останні, ймовірно, стосуються процесу ратифікації угоди національними парламентами країн – членів ЄС. У вівторок Європа "вибухнула" негативною реакцією на вирок суду. Пролунали навіть заклики зупинити процес підготовки угоди про асоціацію України з ЄС.

... Коментував суд над Ю.Тимошенко і екс-Президент Віктор Ющенко в інтерв'ю Бі-Бі-Сі. Він не бачить у справі екс-прем'єра політики і вірить у суд(?!). Уклавши угоди 2009 року з В.Путіним, вона зрадила національні інтереси України, в результаті чого щороку Україна переплачує за газ близько 3,5 мільярда гривень. Неринковою, зазначив В.Ющенко, є ціна на транспортування російського газу, а також підходи до штрафів на не викуплений вчасно газ.

Економічний складовій висунутих звинувачень заперечити важко, проте не за них насправді судять Тимошенко. Он нова влада віддала в експлуатацію Росії частину території, і ніхто за зраду національних інтересів не притягує до відповідальності учасників Харківських переговорів. Та й теперішні владоможці більше бояться, щоб їх не звинуватили в зраді Кремля, а не українських інтересів: їхня церква досі виголошує анафему Мазепі, який в ім'я національних інтересів України "зрадив" їхнього Петра. Тож важко збагнути, на чому базується віра В.Ющенка в справедливий суд. (Будемо сподіватися, що після завершення уже розпочатих процесів над урядовцями доби Ю.Тимошенко, "справедливість" Печерського суду, звісно ж, "незалежного" від волі чинної влади, не доведеться відчути на собі Вікторові Андрійовичу).

Закінчення на 2-й стор.

39
4 820102 210017

ОСОБИСТА ДУМКА

Закінчення. Початок на 1-й стор.

Лише наївний вірить у те, що переслідування опозиції в Україні, зокрема, притягнення до відповідальності Юлії Тимошенко, розпочато без волі на те Кремля. Схоже, що саме там і визначають персональну почерговість на розправи. Лукаві дорікання офіційному Києву за розправу над Тимошенко, в чому МЗС РФ узрів ще й антиросійщину, геть спростовують щиросердні напучування кремлівськими правителями Президента В.Януковича: мовляв, якщо ви хочете посадити Тимошенко – садіть. Але не за газові угоди з Росією. Дай мені, Боже, помилитися, та нині виглядає на те, що й несподівані євроінтеграційні прагнення Віктора Януковича та його команди, та ще й на тлі критики московської політики "примушування до Митного союзу" та газових угод, появилися на світ не без добре продуманого російськими спецслужбами сценарію,

ВИРОК ДЕМОКРАТІЇ...

в результаті втілення якого Україна інтегрується аж ніяк не в Європейський союз...

Умовою інтеграції в європейські демократичні структури є відсутність у країні переслідування опозиції, не кажучи про кандидата в президенти, який заледве не переміг на перегонах. Про це знають у Партії регіонів навіть ті, чий інтелект обмежується словниковим запасом Елочки-людоїдки, та окрім них у партії є ще й цілком притомні люди. Якби їхня команда справді мала намір іти в Європу, а не в якийсь там зрежисований Москвою євроазійський союз, то жодних судилищ над вчорашніми урядовцями вона б не розпочинала. Не такі вже вони наївні, аби думати, що в Європі повірять їхнім філіппікам про незалежні українські суди та прокуратуру.

Отож, декларація євронамірів дивним чином збіглася не лише з репресіями щодо опозиції та появою в Україні політв'язнів (приміром, тих, що відпиляли голову погруддю Сталіна), але й демонстративним ігноруванням прав громадян на мітинги та демонстрації і навіть забороною святкування на головних майданах столиці 20-ліття Незалежності України. Після викликів українському суспільству, яке мляво відреагувало на таку наругу над собою, влада вдалася до дій, які однозначно мали спровокувати очікувано негативну реакцію Європи. І вже майже досягла свого, засудивши Юлію Тимошенко до семи років позбавлення волі. Бо навіть якщо угоду про асоціацію з ЄС буде підписано, то її не ратифікують ні Європарламент, ні національні парламенти держав – членів ЄС, які, на відміну від української влади, працюють у повній залежності від думки своїх громадян і позиції суспільства.

Тим часом російські обійми залишаються відкритими, куди, на радість українофобам, планомірно штовхають Україну. До речі, відомий "мислитель" і Прем'єр Микола Азаров про всяк випадок днями заявив таке: "Без надання європейської перспективи (тобто, зазначення в угоді конкретного часу вступу України в ЄС, що апріорі не можливо – **авт.**) угода про асоціацію з ЄС не має сенсу..." А коментуючи реакцію європейських держав на вирок Ю.Тимошенко, дав зрозуміти, що для офіційного Києва вона взагалі не має жодного значення. Такі ремінісценції Прем'єра – додатковий "аргумент" не на користь євроінтеграції. Схоже, незабаром може бути озвучена основна причина, через яку Україну в Європу "не беруть". Мовляв, незалежна судова гілка влади (в лещата якої потрапили представники опозиції на чолі з екс-прем'єром), на чому світ стоїть, бореться з корупцією... Подумаєш, посадили Юлю. В Європі просто не зрозуміли особливостей антикорупційних потуг офіційного Києва, який щиро прагнув євроінтеграції. Така, дещо песимістична, одна із версій можливих сценаріїв розвитку подій в Україні.

Чи появляться в нас підстави для єврооптимізму? Нинішня ситуація в Україні однозначно трактується як вирок демократії: дедалі агресивніший наступ авторитаризму, демарш євроінтеграції, що означає одне – вперед, у московські обійми. Перед небезпекою українці об'єднуються (на жаль, іноді – за п'ять хвилин до розстрілу) і змушують рахуватися із собою навіть тих, хто ще вчора вважав їх гноєм, який удобрює грунт для збагачення товстосумів. Тож не варто владі провокувати таку ситуацію, коли, за Шевченком, "навіть жінки з рогачами пішли в гайдамаки". А наш оптимізм, як і сила, – в єдності.

Марія БАЗЕЛЮК

ОФІЦІЙНО

ВІДБУЛОСЬ ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО ПРОВОДУ КУН

8 жовтня у м.Києві відбулося засідання Головного Проводу Конгресу Українських Націоналістів.

Першочерговими питаннями засідання були: визначення стратегії Конгресу у виборах до Верховної Ради України 2012 року, позиція КУН щодо земельної реформи, зокрема, законопроекту "Про ринок земель", а також ухвалення плану заходів до кінця поточного року.

Із вступним словом перед членами Проводу виступив Голова КУН Степан Брацюнь, який коротко окреслив питання, винесені на засідання, а також вручив Подяку від Головного Проводу Конгресу голові Рахівської районної організації КУН Мирославу Кабалю за організацію і проведення спортивно-патріотичного молодіжного вишкільного табору партії на Закарпатті у липні цього року.

Лідер Конгресу доповів однопартійцям про політичну ситуацію в державі, про співпрацю Конгресу із іншими національно-патріотичними силами та ймовірні варіанти участі КУН у майбутніх парламентських виборах. Після активного обговорення більшістю голосів присутніх на засіданні членів Проводу було ухвалено, що Конгрес Українських Націоналістів братиме участь у виборах до Верховної Ради України 2012 року самостійно.

"Я вітаю рішення Проводу йти на парламентські вибори самостійно, – сказав Голова Конгресу. – Вважаю, що таким чином ми стверджуємось як дієва націоналістична партія. Адже вибори – це перевірка на політичну зрілість і потенціал партії".

Перед учасниками зібрання також виступив голова Секретаріату КУН Володимир Манько. Його доповідь була присвячена питанням внутрішньопартійної розбудови, а також активізації роботи обласних організацій, і самостійно, і разом з іншими патріотичними силами. Володимир Манько переконаний у тому, що Конгрес у всіх регіонах має брати на себе роль ініціатора спільних акцій із партіями національно-патріотичного спрямування, зокрема, найближчим часом щодо відзначення Дня УПА 14 жовтня.

Голови обласних організацій, які були присутні на засіданні, розповіли про стан своїх осередків, проблеми, із якими вони стикаються в своїй діяльності, та поділились планами на майбутнє.

Голова Донецької обласної організації КУН, заступник Голови Конгресу Марія Олійник наголосила на тому, що партія повинна особливу увагу звертати на соціально-економічні проблеми суспільства, реагувати відповідним чином на закриття україномовних шкіл в Україні, а також на спроби впровадити другу державну російську мову.

На думку члена Президії Головного Проводу КУН Володимира Борейчука, сьогодні Конгрес Українських Націоналістів має гостро відреагувати на спроби влади впровадити ринок сільськогосподарських земель, що призведе до обкрадання українського селянина, позбавлення його власної землі. Члени Проводу за результатами обговорення ухвалили заяву щодо земельної реформи в Україні.

Окрім цього, Провід Конгресу проголосив 2012 рік Роком Ярослава Стецька та створив оргкомітет із підготовки відзначення 100-річчя із дня народження Провідника ОУН Ярослава Стецька.

На засіданні також було ухвалено рішення щодо створення на базі партії громадської організації під робочою назвою "Інститут політичних знань", а також затверджено положення про Наукову раду Конгресу Українських Націоналістів.

Прес-служба КУН

ЗАЯВА

КУН – із приводу земельної реформи

Конгрес Українських Націоналістів заявляє, що соціальна та економічна політика Президента Віктора Януковича та його команди несе пряму загрозу національній безпеці України.

Непрофесійні та поспішні пенсійна, податкова реформи, скасування пільг уже спричинили масові протести українських громадян. Суспільна напруга зростає щораз, коли біло-блакитні "реформатори" виступають зі своїми законодавчими нововведеннями. Проте у разі ухвалення закону про продаж земель сільгосппризначення підніметься хвиля протестів, яка може призвести до новітньої Коліївщини. Українські селяни, у яких заберуть найбільшу їхню цінність – землю, не зупиняться ні перед чим.

Конгрес Українських Націоналістів вважає, що сьогодні єдиним правильним рішенням задля збереження громадянського спокою у державі є продовження мораторію на продаж земель сільськогосподарського призначення.

Ми переконані, що законодавча база України у сфері земельних відносин потребує суттєвого доопрацювання. Земельна реформа має ставити собі за мету не вільний ринок землі, а широкий комплекс заходів із соціального та економічного розвитку села, створення сприятливих умов для діяльності фермерських господарств, виробництва екологічних продуктів, захисту рекреаційних зон тощо. Наразі влада обслуговує інтереси великих агрохолдингів, які вже сьогодні завдяки різним маніпуляціям із законодавством заволоділи сотнями тисяч гектарів українських чорноземів, тоді як село продовжує стрімко занепадати.

Окрім цього, нещодавно Мінагрополітики озвучило середню вартість одного гектара ріллі в Україні після переоцінки. Вона становитиме приблизно 20 тисяч гривень, тобто 2,5 тисячі доларів США. Для порівняння: за оцінками експертів вартість ріллі у Румунії становить 5 тис. дол., Польщі – 6,6 тис. дол., США – 11 тис. дол., Франції – 12,5 тис. дол. Тобто українська влада через так звану земельну реформу планує розгорнути масштабний грабіж українських селян, яких доведено до зубожіння, тому вони муситимуть продавати свою землю за безцінь.

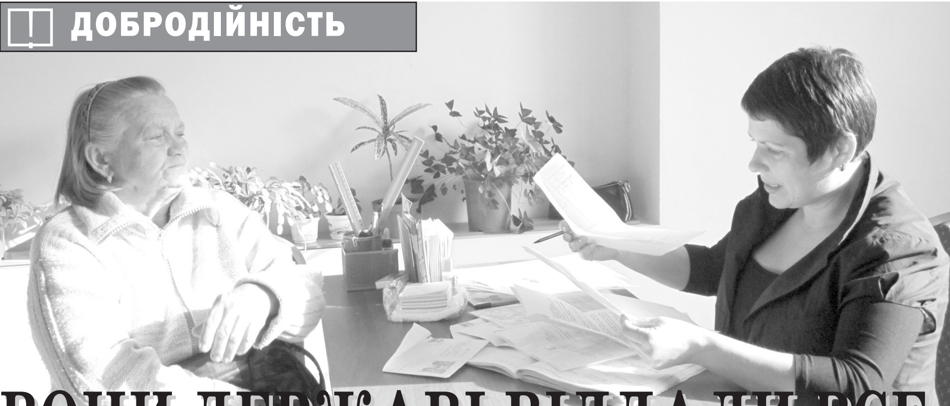
Конгрес Українських Націоналістів звертається до Президента України Віктора Януковича, Прем'єр-міністра Миколи Азарова, народних депутатів України винести проект закону "Про ринок земель" на широке громадське обговорення, почути голос українських селян та не допустити руйнації українського села.

Головний Провід Конгресу Українських Націоналістів

Наші корпункти

Вінниця	Гусар Віталій	(0432) 35-02-09
Дніпропетровськ	Хоменко Микола	(056) 748-17-92
Донецьк	Олійник Марія	(062) 337-23-48
Житомир	Крук Микола	(0412) 44-52-32
Запоріжжя	Тимчина Василь	(0612) 67-31-82
Івано-Франківськ	Салига Роман	(0342) 3-11-35
Кіровоград	Тріщенко Віктор	(0522) 36-95-25
Київська обл.	Сахацький Олександр	(04497) 4-92-93
Київ	Шепетюк Юрій	(044) 278-63-89, 279-68-34
Луганськ	Олександр Антонов	8-093-903-86-62
Луцьк	Хомич Іван	8-095-92-66-154
Львів	Динилиха Ігор	(0322) 38-67-63
Миколаїв	Яценько Софія	(0512) 49-67-90
Одеса	Парфенюк Василь	(048) 758-31-13
Полтава	Паламарчук Дмитро	(050) 171-63-49
Рівне	Бідюк Юрій	(050) 435-33-34
Севастополь	Проценко Володимир	(0692) 48-79-46
Сімферополь	Овчарук Василь	(0652) 29-77-43
Тернопіль	Білах Іван	(8050) 339-56-12
Ужгород	Сачко Олександр	(099) 053-48-69
Харків	Дяків Богдан	(057) 716-02-18
Херсон	Реуцький Іван	(0552) 26-50-56
Хмельницький	Бенюк Ніна	(8096) 362-72-23
Черкаси	Гафінова Любов	(0472) 45-12-05
Чернівці	Лютик Віктор	(0372) 51-02-72
Чернігів	Рябченко Валерій	(04622) 4-38-81

ДОБРОДІЙНІСТЬ

ВОНИ ДЕРЖАВІ ВІДДАЛИ ВСЕ, А ОТРИМАЛИ...

Це вже стало доброю звичкою. Як тільки буваю у службових справах у Прикарпатському регіоні, де працює Благодійний фонд Андрія Лопушанського, обов'язково цікавлюся, що нового зробив для своїх земляків цей неординарний чоловік. Ось і цього разу в Старому Самборі заходжу в приймальню юридичної консультації "Народний адвокат". Під дверима щось близько трьох десятків людей. Більшість – літнього віку, спрацьовані, втомлені. Одні щось жваво обговорюють, інші мовчки чекають своєї черги. "Діти війни" – майнула думка. Прислухаюся до розмови.

– Марно ми тут чекаємо, нічого з того не вийде, – безнадійно махає рукою маленька худенька жіночка. – Не потрібні ми нікому.

– Не та тепер влада, щоб про людей дбати, – гірко всміхається поважний пан.

– Не кажіть, – запально перебиває всіх жвава бабуся. – Моя сусіда таки виграла і дістала гроші.

Моє зближення до дверей не залишається непоміченим. Тепер всі активно стають у їх обороні:

– Тут черга.

Не допомогло б, певне, й журналістське посвідчення, якби на шум не виглянула помічник адвоката Наталія Новосельська. Пані Наталя розповіла, що приймальню щодня відвідує 20-30 осіб. Найбільше справді тих, хто має статус дітей війни. На другому місці земельні справи. Далі – різне.

– Згідно з законом, ці люди справді мають ряд пільг, яких вони не отримують. Пенсійний фонд посилається на відсутність грошей. Як на мене, це відмовка, щоб дотягнути до Нового року. Адже тоді всі пільги буде відмінено. Але нам вдалося виграти кілька справ, і людям виплатили заборгованість за 6 місяців. Чи вдасться це зробити для всіх? Надія мала. Але щось робити треба. Влада власне розраховує на тих, хто опускає руки. Але як їх не опустити, коли в пенсіонерів немає грошей. Власне в безплатності послуг – основна фішка. Ці люди заслужили мати все безплатно. Це має бути обов'язок держави.

Цього разу я ще зустрілася в Старому Самборі з Андрієм Лопушанським. Спеціально приїхав з Києва, щоб вивчити потреби краю. Розповів, що до цього часу намагався допомогти в справах, які лежать на поверхні, тобто зробити щось потрібне для громади, але на що влада не може або не хоче виділяти кошти. Тепер має намір глибше вникнути в проблеми людей.

– Розумієте, – підкреслив у розмові Андрій Ярославович, – це дуже легко: дати на щось гроші, коли знаєш, де їх можна взяти. Я маю інше завдання. Поперше, хочу навчити своїх земляків заробляти гроші, рахувати їх і розумно витрачати. По-друге, заставити їх звернутися до своїх коренів, повчитися мудрості в предків, які спочатку думали про справи громади, нації, а вже потім про власні. Це дуже широка програма і потужний проект, який я самотужки, без людей, мешканців цього краю, підняти не зможу. Зараз можу лише сказати, що зацікавленими будуть усі, принаймні більшість. Не будемо забігати наперед. Але й конкретних справ у довгий ящик відкладати не збираюся. Зараз великою проблемою цієї місцевості є безробіття. І проблемою не лише економічною, а й моральною. Багато хто шукає щастя за кордоном. Однак не всі знають, що Україна вже тепер має велику потребу в робочих руках. Особливий попит на добрих будівельників. Власне їх працевлаштуванням найближчим часом займеться Благодійний фонд.

Леся РУПНЯК

На фото: прийом відвідувачів веде помічник адвоката Наталія НОВОСЕЛЬСЬКА.

РИНОК – ЦЕ І НАУКА, І ДОСВІД

У Львові відбувся форум Асоціації оптових ринків Центральної та Східної Європи (CEIWMF). На форумі було представлено українську модель гуртового ринку. В цій системі задіяно три великі регіони з центрами у Львові, Києві та Донецьку. Потребу в її розробці визначило саме життя. Адже не таємниця, скільки клопоту мають виробники сільськогосподарської продукції з доставкою її на ринок: цілий рік працює селянин у поті чола, щоб потім за безцінь збути оптовикові плоди своєї праці. Разом з тим, маємо нестабільні ціни на сільськогосподарську продукцію та велику амплітуду їх коливання в різних регіонах. Тому й вирішили спільно координувати свою роботу львівський ринок "Шувар", київський "Столичний" та донецький "Господар". Уже найближчим часом між ними курсуватиме так званий автопоїзд, яким виробники зможуть відправляти свій товар з одного регіону в інший. Таким чином фермери, наприклад, з Львівщини зможуть постачати свою продукцію на Київщину й Донеччину, і навпаки. Автопоїзд відправлятиметься за графіком, що дозволить фермерам планувати свою роботу. Крім того, на "Шуварі" будується новий комплекс, який включатиме овочесховище на три тисячі тонн. У цьому овочесховищі виробники зберігатимуть продукцію тривалий час, залишаючись її власниками. Особливо зручно буде взимку, коли виникають перебої з довезенням. Крім того, ринок зможе продавати цю продукцію супермаркетам. Адже наразі виробники не можуть напряму працювати з цими магазинами, оскільки останні вимагають певну кількість продукції, певної якості та ще й у певний період. На ринку буде можливість робити і передпродажну підготовку: фасування, формування партій відповідно до якості.

– Ми намагаємося створити максимально комфортні умови для українського виробника, – розповідає генеральний директор ринку "Шувар", голова ради CEIWMF Роман Федоришин. – До всіх змін підштовхують проблеми. Наприклад, дистанційні продажі ми створили ще у 2008 році. Тоді не було можливості інвестувати в нові споруди, от і почали шукати шляхи, як збільшити дохід без значних інвестицій. Тепер виробник може продавати свою продукцію, не виїжджаючи з дому. В он-лайн-режимі він визначає ціну, ми надаємо своїх реалізаторів. Це наша розробка, яка більше ніде не застосовується. Успішно працює у нас також інтернет-магазин.

На сучасному споживчому ринку постійно з'являються нові товари, виробництво яких потребує сировини певного сорту. Наприклад, різні сорти пшениці та картоплі мають різне призначення. На "Шуварі" працює дорадча служба, яка рекомендує виробникам певні технології, допомагає підбирати сорти насіння, відповідно до потреб споживачів у тих чи інших овочах.

– Наша співпраця з виробниками є різноманітною й багатоплановою, – продовжує розповідати Роман Федоришин. – Одна з форм – робота з сільськими радами, особливо в селах, які на чомусь спеціалізуються – цибулі, картоплі, зелені тощо. З головами цих сільських рад підписуємо угоду і виробники мають пільговий доступ на ринок. Зараз проводимо цікавий експеримент, у якому беруть участь кілька сіл Перемишлянського району і мешканці Львова. Суть його полягає в тому, що покупець через інтернет-магазин може замовити продукцію у конкретної родини (на сайті є навіть фото), яка вирощує овочі чи виробляє молоко. З кожної гривні, яку людина платить у Львові, 80 копійок отримує селянин.

Європа має різні моделі гуртового ринку, і давно вже ніхто не сумнівається в їх ефективності. Зокрема, в Польщі, як розповів представник CEIWMF з цієї країни Кшиштоф Карпа, є два канали збуту: традиційна торгівля (через невеликі магазини) та сучасні супермаркети, дисконти. Гуртові ринки головним чином пов'язані з традиційною торгівлею, вони не обслуговують роздрібного клієнта, а реалізують свою продукцію через невеликі магазинчики, гуртівні, ресторани, готелі. До речі, в Польщі за рахунок впровадження системи оптових ринків зменшили рівень інфляції в державі на 2 відсотки. Адже саме через них можна регулювати попит на будь-які види продукції. Оптові ринки є також інструментом впливу на ціни.

– Україна свого часу переймала наш досвід і вчилася на наших помилках, – сказав Кшиштоф Карпа. – Тепер у вас виробили власну модель гуртового ринку, який водночас включає в себе роздрібний ринок. Такого ніхто в Європі не робить. Тепер ми вже можемо вчитися у вас того, що називається інтелектуальною логістикою.

Леся РУПНЯК

ПОГЛЯД

ПОДІЇ В ОДЕСІ ЯК ОЗНАКА СИСТЕМНОЇ КРИЗИ ВЛАДИ

Петро МАСЛЯК

Будь-яка гучна подія в країні для пересічної людини просто випадковість, а для аналітика – черговий привід відшукати знакові віхи трансформації суспільства. Події з безуспішним намаганням сотень професіональних правоохоронців захопити одного російського кілера у вотчині пана Костусєва, як на мене, вказують на поглиблення і прискорення деградації витвореної нинішньою адміністрації системи влади. За таких очевидних провалів і проколів у цивілізованих країнах у відставку відправляють не лише міністра внутрішніх справ, але й керівництво області. Я не знаю, що там собі міркують Президент і Прем'єр-міністр, але їхня охорона за кількістю вже просто до смішного дорівнює кількості спецназівців, від яких вислизнув російський кілер. А раптом він поїде з Одеси до Києва… Хто його зможе зупинити? Ну просто майже один до одного сюжет з мого фантастичного роману "День Незалежності", виданого в 2010 році. Якась містика та й годі.

Нинішня адміністрація взяла на озброєння абсолютно провальний метод підбору і розстановки кадрів, який дедалі більше виявляє власні вади і хиби. Він полягає в призначенні на всі значимі посади в Києві і областях так званих "донецьких". Очевидно, що в цьому регіоні питома вага розумних, чесних і професійних кадрів навіть в принципі не може бути вищою, ніж в інших регіонах. Тому на відповідальні посади нерідко призначаються часткові і повні дебіли. Вони, як правило, страждають на агресивність і намагаються всюди сунути свого носа. Кажуть, що і в Одесі все відбувалося таким чином. Нібито присланий керувати місцевою міліцією "ананас" вирішив покомандувати місцевими "лохами" і, всупереч усім інструкціям, відправив на захоплення професійного російського кілера міліціонерів, озброєних лише табельною зброєю, тобто пістолетами. Який рівень "професіоналізму" треба було мати, щоб до такого додуматися? Саме через таких ідіотів і гинуть у нас люди.

Але найбільше "професіоналів" з Партії регіонів звичайно перебуває у Верховній Раді. У експертів, які читають запропоновані ними закони, волосся стає дибки. Повна маячня, абсолютна неграмотність, відсутність елементарної культури. Коли ці, з дозволу сказати, "проекти законів" потрапляють до Венеціанської комісії, у європейців виникає враження, що в Україні на найвищому державному рівні – абсолютні дебіли. Що ж їм тоді залишається думати про рядових громадян нашої держави? Через це приїзд до будь-якої країни чи ЄС української делегації вже наперед суто психологічно сприймається, як якийсь цирк з показовим виступом клоунів.

Очевидно, що системна криза в Україні буде поглиблюватися. Швидкість розпаду і деградації однозначно наростатиме. Все це відбуватиметься на тлі поглиблення цивілізаційної кризи у світі в цілому і в Європі зокрема. Крім того, що кризу посилюють суто суб'єктивні чинники, пов'язані з некомпетентним і непрофесійним управлінням в державі, нині на перше місце неминуче виходить повне вичерпання ресурсу існування недемонтованої у нас радянської системи і радянської ментальності. Люстрації в нас не відбулося, і державою продовжують керувати колишні секретарі комсомольських і партійних організацій та системні адміністратори "країни дурнів", яку так називала за часів останнього періоду СРСР газета "Правда".

Фактично під Одесою в смертельному бою зійшлися дві системи. Одна була представлена агонізуючою радянською, з її бюрократизмом, корупцією, блатом, інерцією мислення і таке інше, а друга, злочинна, надзвичайно мобільна, агресивна, нічим не обмежена, рішуча. Бандити краще озброєні, в тому числі іноземною високоефективною зброєю, про яку наша міліція може лише мріяти. Одеська область безпосередньо межує з невизнаною Придністровською республікою з розташованою там деморалізованою російською армією і величезними складами зброї. Торгівля зброєю тут відбувається майже відкрито. Очевидно, що керівником такої області не повинна бути така людина, як пан Костусєв. Він спрямований не на розв'язання гострих проблем регіону, які в перспективі будуть тільки поглиблюватися, а на замальовування на балконах Одеси гасел "Слава Україні!".

Як бачимо, одна проблема тягне за собою іншу. А це і є яскравим підтвердженням тези про системну кризу нинішньої влади.

МИ СТАЛИ ВОЛІ НА СТОРОЖІ

Сонячного морозного ранку, у неділю 25 лютого 1945 року, у селі Нижня Лукавиця, що на Стрийщині, віруючі сім'ями сходилися до церкви на службу Божу. Священик розпочав богослужіння, високо під купол злинув спів церковного хору, коли раптом за вікнами несамовито голосно заторохкотіли кулемети, пролунали автоматні черги, почулися вибухи гранат. Через деякий час все затихло. Стривожені селяни покинули церкву, а відважніші газди та підлітки пішли на Ставище – десь півтора кілометра рівнинної місцевості від села до лісу. Відкрилася страшна картина: на вкритому білим снігом полі яскравіли червоні плями крові, а посеред них лежали понівечені тіла двадцяти п'яти партизанів – вихованців ідейно-політичної школи Української Повстанської Армії, яких готували для ідеологічної роботи. Три дні тому вони отаборилися на околиці села. Пошматовані кулями, молоді хлопці були наскрізь пробиті ще й багнетами. В далині виднілося п'ять саней з московськими карателями, що, зробивши свою диявольську справу, покидали поле бою. Полеглих лукавчани поховали у братській могилі на сільському кладовищі, а на Ставищі насипали могилу і встановили березовий хрест. За Хрущова, бувало, хтось вночі його зрізав, але вже через кілька ночей на могилі білів новий хрест. З настанням Незалежності щороку на місці бою вшановують пам'ять українських воїнів богослужіннями і жалобними мітингами. Так трагічно увійшла Нижня Лукавиця в історію боротьби ОУН-УПА проти загарбників нашого краю.

Василь ШПІЦЕР

МАТИ ПОВСТАНЦЯ

Звичайно, і в цьому селі з початку 1930-х років діяла ОУН, були і тут герої-партизани (професор Лев Шанковський у своїй праці "УПА на Стрийщині" пише, що село Нижня Лукавиця разом з найближчою околицею було однією з упівських баз на Стрийщині), але на тлі трагедії 25 лютого 1945 року власні втрати і здобутки у боротьбі за Самостійну Україну якось тьмяніли, про них говорилося мало. Утім, автор книги "Історія одного села. Село Станків" (м.Львів, 2005) Ганна Дашко згадує і про Лукавицю: "…партизани УПА переходили роями (9–10 осіб) в інші станиці. Станківські зв'язкові найчастіше вели партизанів у село Лукавицю і на хутір Пилу". Описуючи трагічну долю загону повстанців, вона також згадує про це село: "У бункері перебувала розслідувальна боївка УПА. Їх було шестеро: командир Василь Бабій, його син Микола, стрільці Петро Стефанків зі Станкова, Петро з Лукавиці, Гнат Мельник та "Зуб" (справжнього його прізвища не пам'ятає ніхто). Гната Мельника у зв'язку з тяжким захворюванням відправили на лікування… Але боївка уже була "продана" більшовицьким агентам і захоплена зненацька. Це сталося у суботу, 23 березня 1946 р. (насправді – 24.03.1945 – **В.Ш.**)… Криївка була приречена, шансів на пробій не було ніяких… Батько підійшов до пораненого сина, обняв його, притис до грудей. Попрощавшись зі всіма воїнами, підніс пістолет. Пролунав постріл, командир упав. Його приклад наслідували Петро Стефанків і Петро з Лукавиці… Живим узяли "Зуба". Чотирьох партизанів на фірі наказали Ользі Солтис завезти у село. Потім партизанів скинули при дорозі… За три дні сільські хлопці завезли вбитих партизанів на цвинтар і похоронили їх. Мама Петра з Лукавиці вночі відкопала могилу і на плечах занесла сина на цвинтар рідного села".

Хто прочитав останні рядки, нехай встане і низько схилить голову перед цією жінкою. Любов до України спонукала її послати двох своїх синів до лав Української Повстанської Армії, а неземна материнська любов привела її до братської могили, щоб відшукати тіло своєї дитини, перенести та погребти його у рідному селі біля поховань предків. Звати її Марта. Походить з давнього сільського роду Палюків – заможних ґаздів, які щоденною працею здобували хліб насущний, народжували дітей і вчили їх сумлінно працювати, жити за українськими традиціями, любити Господа та свого ближнього. Брат Тимофій Палюк закінчив Стрийську гімназію, записався добровольцем у Січові Стрільці, воював проти російської армії, потрапив у полон. Повернувшись додому, довгі роки учителював – спочатку в рідному селі, а потім у Стрию. Писав вірші, любив грати на гітарі та співати народних пісень. До нього зверталися шанобливо: "Пане професоре".

Тендітна, зграбна, працьовита, вона була чи не першою красунею у селі, і багато парубків мріяли мати її за дружину. Обрала ж собі Івана Одинака – веселого товариського хлопця, хвацького і до роботи, і до танцю та пісні. Жили між собою в мирі й любові, сумлінно працювали, дбали про добробут сім'ї, народжували дітей: у 1912 році – Петра, потім що три-чотири роки сповивали Анну, Тимофія, Катерину і Розалію.

Остатки сім'ї Марти після більшовицьких репресій, 1948 р. Верхній ряд зліва: невістка Параскевія, зять Михайло, дочка Катерина. Сидять: Марта і дочка Розалія. Внизу онуки: Маруся, Мирон, Марійка, Оксана

Злигодні Першої світової війни обійшли їх, як і Нижню Лукавицю загалом, стороною. Але потому польський уряд розпочав насильницьку полонізацію, що викликало гострий спротив селян. В ті роки галичани відзначалися високою національною свідомістю. Адже повсюдно діяла "Просвіта", по селах відкривалися читальні, велику роль у збереженні українства відігравала греко-католицька церква. Справжніми проводирями для лукавчан були пароxи Петро Гедз, Юстин Ільницький, Юліан Тарантюк, Петро Кішка, які не тільки проповідували слово Боже, але й навчали людей високої моралі, патріотизму, тверезості. Діти наслідували батьків і не піддавалися впливу польської школи, ба більше: зневажали окупантів та їхню історію. Якось на уроці вчитель-поляк запитав першокласника Павла Микитина: "А повєдз, Нікіцінє, як виґльондала Польска за Стефана Батожи?" Товстенький Павло підійшов ближче до дверей і з глибоким задоволенням відповів: "Як штири ср…ки з-за корча!" – та й дав драла.

Після створення Організації Українських Націоналістів боротьба стала добре налагодженою і впорядкованою. В читальні сільські артисти грали патріотичні вистави, діяв молодіжний хор, постійно відзначалися Шевченківські дні та інші урочисті дати, всі дотримувалися принципу "Свій до свого – по своє!" На саме Різдво 1934 року під час служби Божої в церкві члени ОУН Павло Гошовський, Василь Шпіцер та Іван Янів скинули з хорів листівки, зміст яких прославляв виконавців нападу на пошту в Городку – Василя Біласа і Дмитра Данилишина. У рапорті до прокуратора при Стрийському Окружному Суді комендант постерунку польської поліції у Жулині Якуб Новак писав: "…я отримав достовірну інформацію, що вони (Гошовський, Шпіцер і Янів – **В.Ш.**) були розповсюджувачами цих листівок… В ході слідства не вдалося встановити виконавців цього чину, тому що населення в політичних справах стосовно Польської держави займає вороже становище і не хоче надавати жодних інформацій, що стосуються справи розповсюдження листівок ОУН". Брати Петро і Тимофій Одинаки також стали членами організації, а сестри – прихильницями ОУН та активними просвітянками.

Червоно-коричневі "благодійники" Європи внаслідок змови Молотова-Ріббентропа розірвали Польщу. До рук московських спецслужб потрапили документи польської поліції, в яких була інформація і про членів ОУН. За неповних два роки непрошені "визволителі" вчинили щодо села і його мешканців стільки злочинів, що утиски австрійської чи польської влади супроти українців виглядали наче опіка суворого батька над неслухняними дітьми. Комуністична влада одразу заборонила в Галичині діяльність всіх українських політичних та громадських організацій. Спеціальні загони НКВД арештовували та вивозили до Сибіру найбільш свідомих українців і націоналістів; проводили несанкціоновані обшуки, забираючи книги, календарі, журнали, газети. У кого знаходили багато літератури, того також чекав Сибір.

З Нижньої Лукавиці вивезли сім'ю потомственого дяка Романа Гошовського, у домі якогоназбиралося багато церковної, історичної та політичної літератури. Батько автора оповідав, що професор Тимофій Палюк, плачучи, спалив свою немалу бібліотеку – усю ніч горіла коштовна література у нього вдома та в печах сусідів Івана Шпіцера і Йосипа Палюка. Коли почалася війна, більшовицькі кати, перед тим, як ганебно показати німцям свої замотані в "портянки" п'яти, встигли замордувати у Стрийській тюрмі сотні безневинних кращих синів України. Дякувати Богові, брати Одинаки зуміли переховатися і не потрапили до лап хижих посланців Москви.

Про німецьку окупацію і злодіяння фашистів написано багато. Хоча щодо нашого села, то цей період був доволі спокійним – нікого німці не вбили, давали можливість працювати, не проводили експропріацій. Троє німецьких офіцерів квартирували в оселі багатших господарів. Потім хазяйка згадувала, що вони дітей частували шоколадом, дорослих чоловіків – запашними цигарками, а їй не забували подякувати за обід чи виправну сорочку. Відступаючи, німці нічого у людей не забрали. Не було розбоїв, мародерств, ґвалтувань; не було голоду, холоду, несказанних злиднів – це прийшло разом з "другими москалями".

З наближенням радянських військ чимало молодих хлопців поповнили лави УПА. Члени ОУН пішли в партизани, бо знали, що комуністична каральна машина жорстоко з ними розправиться. Інші воліли боротися і загинути за волю України, а не йти на фронт воювати за більшовицьку імперію. Марта благословила двох своїх синів – Петра і Тимофія – та зятя Семена Одинака на боротьбу з ненависним ворогом. Усі троє стали вояками УПА – Петро під псевдонімом "Підкова", а Тимофій мав псевдо "Степ". Петро і Семен залишили на руках своїх дружин по двоє маленьких дітей. Другого зятя – Семена Микитина, – як і решту здорових сільських чоловіків призовного віку, мобілізували більшовики. Ненавчених, погано одягнених, майже беззбройних, їх тут же погнали на передову лінію фронту. Більшість із них, у тім числі і Семен Микитин, загинули або пропали безвісти.

На початку 1945 року НКВД розв'язав нещадну війну з українськими повстанцями та посилив репресії супроти мирного населення. Тисячі досконало вишколених, добре озброєних чекістів замість того, щоб захищати рідну червону імперію на фронті, здобували сумнівну славу, полюючи на партизанів та чинячи наругу над місцевим людом. У селах постійно перебували загони облавників. Знову ріками потекла кров патріотів, рясно полилися материнські сльози.

Вночі 11 лютого 1945 року невеликий загін бандерівців по льоду річки Жижави, береги якої густо поросли кущами, підійшов до рідного села Тимофія. Він зголосився добровольцем розвідати обстановку і роздобути харчі. Наблизившись до крайньої хати, тихенько постукав у вікно, запитав господаря, чи є у селі москалі, та попросив допомогти продуктами. Той сказав почекати у дровітні, сам же через протилежне вікно вужем вислизнув надвір і майнув до школи, де бенкетували енкаведисти. Втомлений боєць, не відчуваючи загрози, задрімав у затишку дровітні, коли раптом як постріл: "Брось оружіє! Рукі вверх!.." За тим катюги почали знущатися над молодим партизаном. Його привели до школи і били прикладами по голові так, що сусідам це видалося за удари по дощі. На стократно повторене і підкріплене новими жорстокими побоями питання: "Гдє остальниє?" – Тимофій не відповідав. Врешті мучителі втомилися. Насолоджуючись виглядом понівеченого бранця, у якого шкіра клаптями звисала з голови, а обличчя і шия були залиті кров'ю, вкинули його до підвалу, самі ж продовжили пиятику.

Вже під ранок, коли всі поснули, мати взяла горщечок з гарячою картоплею, нечутно підповзла до ляди пивниці і тихенько покликала: "Тимку, я принесла тобі їсти". У відповідь почувся важкий стогін, а потім слова: "Мамо, я нічого не хочу. Моліться лише, щоб Господь якнайскоріше забрав мою душу!" Наступний день, що припав на Собор Трьох Святи-

телів, був сонячний, але дуже морозний. Напівпритомного, зі зв'язаними за спиною руками Тимофія везли на санях до Сколе. Сорочкою він замотав собі голову, щоб притулити обривки шкіри до оскальпованого черепа та бодай трохи зупинити кровотечу. Був у благенькому піджачку на голе тіло, але навіть мати боялася подати йому теплий одяг – за таке всю сім'ю могли вислати до Сибіру, – тільки наповненими сльозами очима спостерігала з-за фіранки, як мучиться її

Петро ОДИНАК, син Івана і Марти Палюк (псевдо – "Підкова", народився 1912 р., с.Нижня Лукавиця Стрийського району – загинув 24.03.1945, с.Станків). Член ОУН з 1938 року. В УПА з 1944 року. Член кущової референтури СБ ОУН-УПА. Сиротами залишились діти Маруся (1940 р.н.) і Мирон (1943 р.н.)

дитина. Тимофія засудили на 15 років. Каторгу відбував у Норильську. Після звільнення, у віці неповних сорока років, помер на чужині – комуністична влада заборонила йому повертатися в рідну Україну.

А господар з крайньої хати за свій юдин вчинок відразу одержав помешкання у Сколе і виїхав із села.

Сутички між українськими партизанами та облавниками почастішали. Через два тижні після арешту Тимофія сталася трагедія на Ставищі. Ще через місяць у сусідньому селі Станкові суботнього надвечір'я загинула боївка ОУН-УПА. Її несподівано атакували солдати карального загону лейтенанта Віктора Горбатюка у бункері на Лисій горі. Троє бійців, щоб не потрапити в полон, покінчили життя власноруч, а важко пораненого молодого хлопця Горбатюк розстріляв з автомата. Чотирьох мертвих роздягли до нижньої білизни, потім зробили по одному пострілу в голову, а далі завезли до Станкова. Закривавлені тіла покидали біля дороги – нібито для впізнання. Через три доби станківські хлопці вночі поховали загиблих на цвинтарі у братській могилі. Троє – Василь Бабій, його син Микола та Петро Стефанків – були зі Станкова. Четвертого ніхто не впізнав.

Страшно переказувати, що комуністичні безбожники творили з покійниками далі. Про це свідчить Стефанія Бенюх – очевидець події: "Перед Великоднем приїхав Мирон Лисенко і наказав відкопати тіла, а тоді наказав скинути їх в "охабу" (потік біля цвинтаря). Для цього зігнали людей зі села. Селяни просили, щоб не лишати тіла загиблих тут, бо там паслася худоба, літали мухи і т.д. Коли Лисенко поїхав геть, прийшло багато жінок, чоловіків і дітей, щоб заново похоронити вбитих. З болота їх витягували гаками."

Таке дикунське відношення до померлих було характерним для більшовицьких варварів з кримінальними замашками: крадькома, без суду і слідства розстріляли царську сім'ю, познущались над трупами то спалюючи їх, то обливаючи кислотою, потім невідомо де закопали, а недавно невідомо кого урочисто поховали вже як святих великомучеників. Натомість, тіло антихриста Леніна оберігають як святиню. Але чому "було"? Раніше " мочили в охабах", а зараз – "в сортирах".

Невдовзі лейтенанта Горбатюка вистежив і вбив партизан Косило з Лисовичів.

Тим часом наближався Великдень. Бідолашна мати наскладала кошичок яєць, збила кілька грудок масла, приготувала домашнього сиру, взяла вишитий рушничок, тузінь писанок і понесла у Стрий, щоб продати та пристарати трохи грошей на свята. Зайшла до знайомої стриянки, якій звичайно збувала свій нехитрий товар. Посиділи, трохи погомоніли, напилися чаю, взаємно подякували одна одній, побажали веселих свят. Марта вийшла у коридор і мало не обімліла… У кутку стояли чоботи-"англіки" – вшиті з добротної шкіри, з кованими обцасами, халяви оздоблені металом. Саме в такі був узутий Петро, коли йшов воювати за рідний край. Жінка взяла чоботи в руки, довго роздивлялася, притулила до грудей, затим поцілувала. Вже не мала сумніву, що це взуття її сина.

– Касуню, звідки у тебе ці чоботи? – тихо спитала господиню.

– У мене мешкає квартирантка. До неї ходить якийсь лейтенант, то він подарував. Сказав, що це трофей, здобутий ним у бою під Станковом, – відповіла та.

Нещасній матері потемніло в очах і вона плавно опустилася на підлогу…

Як бачимо, сталінські "орли" насправді були стерв'ятниками-мародерами, іншими словами – звичайними грабіжниками, які крали на полі бою речі вбитих і поранених. Безкарне мародерство було для них додатковим стимулом, оскільки дозволяло краще їсти, більше пити і навіть купувати любов дешевих шльондр.

Невдовзі після загибелі Петра заарештували і кинули у застінки сколівської тюрми його дружину Параскевію та сестер Анну і Розалію. Їх жорстоко катували: не давали спати, їсти, пити; били куди попало, повибивали зуби; виривали волосся, здирали нігті; закривали у підвалі, до колін заповненому холодною водою. Допитували: "Де Петро? Де Семен?" Мужні жінки нічого не сказали, хоча у Параскевії і Анни залишились вдома малолітні діти.

Брати заручників в усі часи вважалося справою огидною. Сьогодні ми з осудом говоримо про такі дії мусульманських терористів. Але вони напевно навчилися цієї підлої орудки у радянських чекістів. Хоча Сталін мовбито говорив, що "діти за батьків не відповідають", у дійсності арешти рідних і вибивання зізнань були для них звичайною практикою.

Перед Великоднем Одинаки зосталися лише з дочкою Катериною, яку мучителі не чіпали, оскільки вона була "армейка" – тобто дружина мобілізованого на фронт чоловіка. У хаті панували такий сум і горе, що до свят навіть не готувалися. Зранку у страсну суботу горопашна мати встала і каже: "Я не витримаю! Іду відкопувати Петра!" Іван переляканo зойкнув: "Чи ти здуріла, жінко! Там Горбатюк! Він тебе заарештує…" Але материнське серце не зважало на небезпеку – взяла рискаль і попрямувала на станківський цвинтар. Петрову могилу відшукала не відразу, бо свіжих захоронень було чимало. Поки розглядалася, невідь звідки узявся старенький сивоволосий чоловік і лагідним голосом проказав: "Ось тут твоя дитина". Обережно приступила до роботи. Тремтячі і ослаблені від пережитого руки були неслухняними. Лопата раз за разом випадала з долонь. Але почувалася на диво спокійною, ясний розум підказав, що треба копати в ногах, аби не покалічити обличчя. Відкопала босі ноги: "Ні, це не ноги мого сина". Інші – теж не його. Потім показалися ноги Петра. Їх легко впізнала по прикметних зав'язках на кальсонах. Мати припала до синових ніг, окропила їх гарячими сльозами і потихо заголосила:

"Синочку мій найдорожчий! На кого ти мене покинув? На кого ти покинув своїх діточок і дружину, батька і сестер? За що, за які гріхи кровопивці забрали твоє молоде життя?

Боже милосердний! Чому Ти не скарав на смерть братовбивцю Каїна? Ти дозволив йому жити і навіть запевнив, що ніхто не вб'є його, бо зазнає помсти всемеро. Тепер його виплодки заполонили світ. Московські каїніти загарбали чужі землі, завоювали силу народів, руйнують Твої храми, крадуть, вбивають, відбирають чуже добро, розлучають сім'ї, чинять наругу над твоїми дітьми. Ти ж, милосердний, мовчиш і дозволяєш їм сіяти зло, кривду, горе. Допоки то буде тривати? Чи треба чекати аж до Страшного Суду, а чи Твоя Правда і Справедливість переважать Твоє Милосердя і наше горе віддасться їм всемеро?

Господи, прийми душу мого сина до царства небесного і прости йому гріхи, скоєні ним свідомо чи невільно. Амінь".

Тим часом підійшли чоловік та Федір Атаман. Останній щойно повернувся з фронту без однієї ноги. Знав про горе Одинаків, бачив як сусідка пішла з лопатою на Станків і здогадався про її наміри. Запряг коня, поклав на підводу плуг, трохи сіна, забрав Івана і подався за нею. Якби зустріли карателів, то сказали б, що їдуть орати. Спільними зусиллями обережно розгорнули землю і їм відкрилося чисте, біле-біле, красиве обличчя Петра. Час його не спотворив, виглядав умиротвореним, ніби відпочивав після добре виконаної роботи. Тільки під оком зяяв отвір від горбатюкової кулі, а коло серця темніла ще одна рана – саме туди вистрілив "Петро з Лукавиці", щоб не розділити долю свого молодшого брата Тимофія. Коли покійника підняли, з його грудей потекла сукровиця.

Пізно ввечері повернулися додому, нагріли води, мама помила сина і одягла у весільне убрання та вишивану сорочку. Лежав у стодолі, бо по селі никали енкаведисти. Посеред ночі відвезли Петра на цвинтар і поховали поруч з братською могилою.

Голосно били Великодні дзвони, сповіщаючи радісну віть про воскресіння Сина Божого, а в Одинаків не було ні паски, ні яєць – лише сльози.

Після похорону Марта закурила. Потребувала чогось міцного, аби забутися і бодай трохи заспокоїтися. Тому взяла чоловікову люльку, яку набивала самосадом-бакуном. Курила до глибокої старості. Ходила в чорному, більше ніколи не сміялася і не плакала. Не плакала, коли за цей вчинок бездушні карателі знищили її садибу і забрали всі продукти, навіть бочку з квашеною капустою; коли через кілька тижнів помер її чоловік – серце не витримало перенесених бід; коли вивозили до Сибіру дочку Анну з семиденною дитиною; коли полонили, піддали тортурам і засудили до каторги зятя Семена. Навіть, коли отримала звістку про передчасну смерть Тимофія. Горе висушило її сльози.

Ввижається, що сидить на небесах, попахкуючи люлькою, старенька мати, обабіч неї сини Петро і Тимофій – обидва молоді, вродливі, – спостерігають за нами і радіють, що недаремно поклали на вівтар Свободи свої життя та долі. Хоча трохи журяться, що не така вона – Незалежна Україна, – за яку вони боролися. Однак вірять: прийдуть нові люди, справжні патріоти, некористолюбці, котрі збудують омріяну Державу.

м. Львів

 РЕЗОНАНС

СВІТ НЕ БАЙДУЖИЙ ДО ПРОБЛЕМ УКРАЇНЦІВ ДОНБАСУ

Стефан Романів на Донеччині знайомиться з проблемою закриття україномовних шкіл та станом української мови

С.РОМАНІВ

28 вересня 2011 року з робочим візитом на Донеччині перебував Генеральний Секретар Світового Конгресу Українців Стефан Романів.

По прибутті з аеропорту він зустрівся з представниками ініціативних груп шкіл Донецька і Макіївки, які ліквідовані рішеннями відповідних рад всупереч протестам батьків та всупереч чинному законодавству, без будь-якого обґрунтування. Учасники зустрічі обговорили сьогоднішню ситуацію і спільну тактику подальшої боротьби за збереження своїх україномовних шкіл.

Батьки учнів цих шкіл уже дев'ятий місяць поневіряються по прокуратурах, судах, пишуть заяви до всіх владних структур, у тому числі і до Президента, пікетують і мітингують, рятуючи свої школи. І якщо україномовна школа №111 м. Донецька завдяки ухвалі про зупинення дії ліквідаційного рішення продовжує працювати, то учні україномовних Макіївських шкіл №№ 3, 100, 27 розсіяні по інших школах, у тому числі, і по трьох школах м.Харцизька, через те, що зупинення ліквідаційного рішення суддя Компанієць 29 серпня 2011 року "успішно" ліквідувала.

Потім Стефан Романів надзвичайно плідно поспілкувався з студентським активом Державного університету управління(ректор Олександр Станіславович Поважний).

Питання функціонування української державної мови та процесу ліквідації саме українономовних шкіл на Донеччині та відстоювання права навчати своїх дітей державною мовою в судах у державі Україна п. Романів мав змогу обговорити під час зустрічі з начальником управління освіти Донецької обласної державної адміністрації Юрієм Івановичем Соловйовим і його співробітниками. Обласний керівник освіти довідався на зустрічі з Романівим, що, відповідно до ухваленої 15 квітня 2011 року Донецькою міською радою Програми розвитку освіти на 5 років, кількість україномовних шкіл в м.Донецьку скоротиться з 18-ти до 17-ти, якщо школу №111 таки ліквідують. Усіх шкіл в м. Донецьку 161.

Мабуть, саме тому, що у Донецьку почався процес новітньої державної русифікації, керівники Донецької міської ради відмовили Генеральному секретареві Всесвітнього Конгресу Українців у зустрічі.

Своїми враженнями про перебування на Донеччині, проблемами з закриттям україномовних шкіл та стан української мови на Донеччині Стефан Романів поділився з журналістами на прес-конференції. Стефан Романів заявив, що він зробить все, щоб винести проблему ліквідації україномовних шкіл Донбасу на світовий рівень, зробити її більш публічною, і обіцяв порушити її на особистому прийомі у Президента України Віктора Януковича.

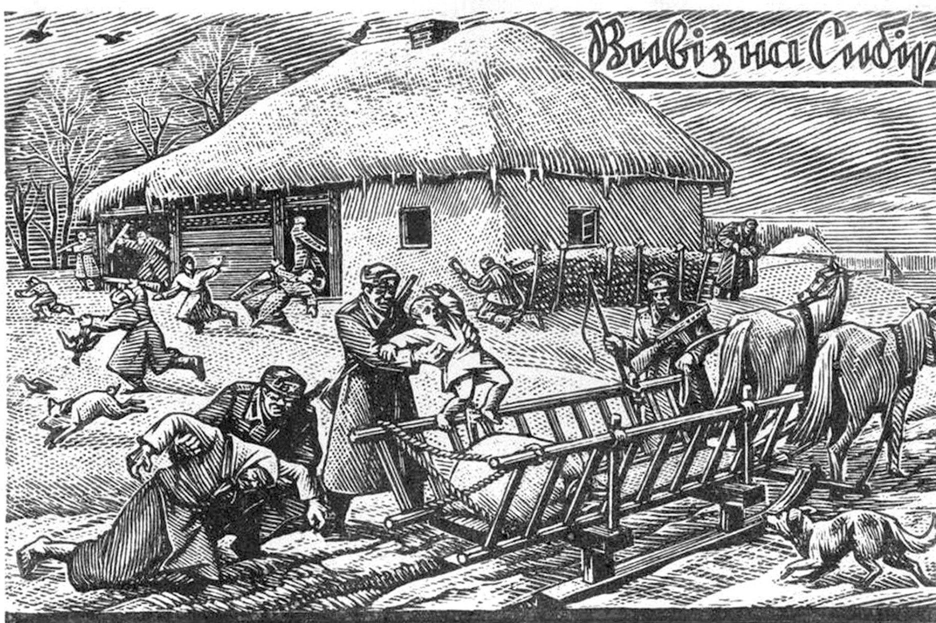
Після цього він охоче поспілкувався з організаціями, які об'єднались у Комітет опору диктатурі в Донецькій області, та з громадськістю. Стефан Романів був вражений діями Донецької міської ради, яка вперше за 20 років заборонила організаціям Донеччини святкові заходи до 20-ї річниці Незалежності України – через Постанову судді Тарасенка Донецького окружного адміністративного суду, винесену о 6 годині ранку 24 серпня 2011 року, задовольнивши позов виконавчого комітету Донецької міської ради. А організаторів святкувань тепер судять за позовами Ворошиловського райвідділу міліції (начальник Ласкавий).

Марія ОЛІЙНИК,
м. Донецьк

НЕЗАБУТНІ

ЧОМУ?

Орися МАТЕШУК

Після поразки фашистської Німеччини на нашу землю знову вступили наші "визволителі". Усі із жахом зустрічали їх, бо пам'ятали про ті страшні злочини, які, творили вони в час "перших совєтів". Сотні тисяч невинних, кращих людей землі нашої загубили вони... І ось знову почалися масові арешти, катування у тюрмах, розстріли, примусові виселення в снігі Сибіру і Заполяр'я.

Горді і волелюбні олещани (мешканці м.Олеська, що на Львівщині) не могли миритися з тими страшними злочинами, які творили московсько-більшевицькі окупанти на їхній землі. У відповідь на розгул свавілля і терор сталінських опричників мешканці м.Олеська та околишніх сіл йшли в загони УПА, або ставали бійцями УД УНА і мужньо захищали своїх краян. Не було, напевно, на олеській землі ні одної родини, члени якої не брали б участі в цій святій визвольній боротьбі. Вони боролись, щоб мати право вільно трудитися на власному полі, бути господарем у власному домі і не терпіти знущання та наругу з боку захланних чужинців.

Часто батьки самі виряджали своїх дітей на боротьбу з поневолювачами, а в складних ситуаціях ставали поруч з ними. Так на Олеській землі виникали цілі повстанські родини. Наприклад, із родини Грицинів 16 осіб були учасниками визвольної боротьби (6 чоловік загинуло); із родини Гриневичів – 12 осіб (3 чоловіки загинули від рук гестапо, 2 – вбито енкаведистами); із родини Вернюків – 10 осіб (5 чоловік загинуло); із родини Сумиків – 9 осіб; із родини Турчиняків – 7 осіб; із родини Курилків – 6 осіб; із родини Радковських – 6 осіб, а також активну участь у цій боротьбі за свободу рідного краю брали члени родин: Денещуків, Зірінських, Максимовичів, Токарських та деяких інших українських родин славного Олеського краю.

Навколишні села м. Олеська, що належали тоді до Золочівського району (нині Буський район) – Теребежі, Циків, Волуйки, Гірняки, Ґавареччина, Ушня та інші села, відгороджені від світу густими лісами і розкішними садами, стали зручним місцем для формування українських повстанців. Тут були організовані вишкільні табори, в яких проводились військові заняття для воїнів УПА.

Молоді хлопці і дівчата, (і навіть діти!) позмінно стояли на варті неподалік своїх селищ, а при появі червоних спецзагонів вони з усіх сил били молотками по залізних артилерійських гільзах. Тривожні звуки котились далеко і піднімали всіх на сполох. Повстанці готувалися до бою, а люди поспіхом хапали своїх дітей і приготовлені заздалегідь речі та бігли до лісу. Усі знали, що там, під охороною повстанців, – вони у повній безпеці.

Завдяки такій надійній охороні і підтримці всього населення в центрі цього повстанського краю в селі Теребежах у хаті оунівця Володимира Денещука (псевдо "Бистрий") відбувалися наради членів проводу ОУН та командирів УПА. їх охоронцями були хлопці-теребіжанці: Ярослав Вернюк, Осип Беднарський, Стах Максимович, Євстахій Зірінський та інші безстрашні лицарі. Зі слів багатьох олещан і, зокрема, Володимира Радковського, відомо, що в цих нарадах двічі брав участь Ярослав Стецько, голова Уряду Української держави, проголошеної Актом 30 червня 1941 року, а також член Центрального Проводу ОУН, командир УПА полковник Василь Кук ("Леміш"), член зв'язку Головного Проводу ОУН Роман Кравчук ("Петро"), сотенний УПА Мар'ян Кравчук ("Малиновий", "Промінь") та інші видатні провідники ОУН та командири УПА. Мій брат Роман Грицина, будучи воїном дивізії "Галичина", постійно забезпечував своїх олещан-бійців УПА медикаментами, передавав їм зброю, вчив, як нею користуватися, як треба надати першу медичну допомогу після поранення і т.д. Іноді разом з провідниками розробляв план підготовки і проведення різних військових операцій, спрямованих проти ненависного окупаційного режиму.

Такий тісний зв'язок з бійцями УПА, крім Романа, мали також і інші воїни-дивізійники, що були родом з Олеська. Це – Костянтин Курилко, Євген Масловський, Лука Гриневич, Орест Веселовський, Євстахій Вернюк, Василь Москва, Євген і Мар'ян Цвіковські та інші олещани. Вирвавшись із оточення в районі Золочева, одні з боями відійшли в Карпати, а інші, в тому числі і мій брат Роман, влилися в місцеві загони УПА і продовжували боротьбу.

В одному із важких боїв біля села Перегноїв, що на Золочівщині, Роман, відбиваючись до останнього патрона, загинув на полі бою. Його друзі-олещани своїми лісовими потаємними стежками добрались до Пасічників, де було колись обійстя моїх батьків.

Коли ж батько дізнався про смерть свого сина, він тут же, не сказавши нікому ні слова, помчався зі Львова до Олеська, а звідти – в Пасічники. Не гаючи ні хвилини, в супроводі двох бійців УПА, друзів Романа, що на їх очах він загинув, попрямували на місце загибелі. По дорозі уписти розповіли батькові, як мужньо вмирав його син. Він, відбиваючись до останнього патрона, намагався зупинити озвірілих нападників, та сили були нерівні... Останні його слова були: "Я вмираю, та пощади не благаю, бо за мене відомстить УПА..."

Хлопці сказали, що смерть Романа додала їм сили і вони за нього належно помстились... Батькові від цього не стало легше.

Як надалі склалась доля тих відважних воїнів – ніхто не знає. Відомо тільки, що скоро після смерті Романа загинув також його вірний друг Ярослав Вернюк, славний боєць УПА, надійний охоронець окружного провідника "Нечая". Він разом з провідником, коли опинились в оточенні енкаведистів, підірвався на гранаті.

(Героїчна смерть мого брата Романа і його друга Ярослава навіяла мені слова, які згодом перейшли у пісню під назвою "На узліску вже завечоріло". У дні нашої Незалежності у 1999 році композитор і диригент Зеновій Кріль поклав її на ноти, і вона стала популярною піснею у виконанні славного хору Львівського братства ОУН-УПА "Повстанець".)

У ці далекі тривожні дні, бойові побратими Романа допомогли батькові серед ночі перенести тіло вбитого сина на олеський цвинтар, і, віддавши йому останню честь хвилиною мовчання, зникли у непроглядній нічній темноті. Батько довго не випускав із рук свого мертвого сина, горнув його до своїх грудей, неначе хотів вдихнути у нього життя, і крізь сльози просив Всевишнього прийняти його до себе як свого вірного сина.

Крізь глуху темінь ночі пробирався до них отець Володимир Слоневський, парох олеської церкви. В його руках ледь блимала саморобна свічка. Під її миготінням священик відправив Панахиду за упокій душі Романа. Після закінчення, прощаючись з батьком, отець Володимир сказав: "Не плачте, батьку, не тужіть. Ваш син віддав своє життя за Бога і Україну, за наших мирян і за нас з вами. Він відійшов у другий світ, у світ Всевишнього, а тут, на землі, вчинив подвиг в ім'я свободи рідного краю. Його вчинок – невмирущий, він завжди житиме в пам'яті людській. Слава вашому сину і вічная пам'ять". Отець міцно потиснув батькові руку і повільним кроком поміж фігурами попрямував до виходу вузенькою тежкою, освітлюючи її своїм ліхтариком. Тіло Романа батько поховав у могилі своїх батьків – мами Марії та батька Івана і просидів там до ранку. Наступного дня, не тямлячи нічого, він якось дістався до Львова, та коли переступив поріг рідного дому, ніхто з домашніх не міг впізнати його. Перед нами стояв зігнутий, блідий, змарнілий, з відсутнім поглядом чоловік, який не привітався і, не сказавши нікому ні слова, знесилено впав на ліжко. Мати моя здогадалась, відчула серцем, що сталось якесь велике горе з її улюбленим сином Романом. День до цього вона розповідала нам про свій дивний сон. Неначе Роман кликав її, простягнувши до неї руки, а вона не відгукнулась, не пішла йому назустріч. Тож зараз вона розпачливо кричала: "Сину, сину мій, любий мій Ромцю, почекай, я вже йду до тебе, тільки ти не йди від мене, не втікай, вже біжу-лечу до тебе, сину мій". Та спам'ятавшись, вона розпачливо почала голосити і суворим голосом питати: "Як? Де? Коли? Чому? Чому ніхто не сказав мені про це зразу? Чо-му?!". Та батько не реагував, мовчав, не відповідав на ці запитання. Він неначе онімів, нічого не розумів, не чув і нікого не бачив. Ми з молодшим братом Ростиславом, переглянувшись, зрозуміли, що трапилось у нашій сім'ї велике непоправне горе, сіли разом біля батька і гірко-гірко заплакали.

Мати ще довго дорікала всім і особливо батькові за те, що він зразу не сказав їй про смерть сина, і вона не змогла з ним востаннє попрощатися. Тільки наші рідні і близькі нам люди все ж таки її переконали, що в цей страшний час панування комуністів поховати по-християнськи можна було тільки дуже таємно, інакше червоні сатрапи могли би просто познущатись над його тілом і викинути його із гробу.

У той час вздовж головної траси на узбіччі шосейної дороги та в скверах хитались від подиху вітру повішені енкаведистами молоді українські хлопці – нескорені бійці ОУН та УПА і мужні вояки дивізії "Галичина".

Такі нечувані злочини червоних бузувірів викликали масовий протест. Українські патріоти, студентська та робітнича молодь, творча інтелігенція і всі-всі національно свідомі українці піднялись на боротьбу. Вони вступали в загони УПА, яку очолив генерал-хорунжий Роман Шухевич і перетворив її у справжню бойову армію національно-визвольної боротьби, що тривала десятиліття. Воїни УПА, взявши зброю в руки, стали на захист рідного краю і мужньо боролись з комуно-більшевицьким тоталітарним режимом, представники якого несли на нашу землю терор і репресії, знущання, неволю і смерть. Багато з них у цій святій визвольній боротьбі віддали своє життя.

"Ми померли, щоб Україна жила", – так написано на величному Монументі, спорудженому на олеському цвинтарі в честь воїнів УГА, ОУН, УПА, героїв Олеського краю.

м. Львів

ПОДІЇ. НОВИНИ

ЖИВА ПАМ'ЯТЬ ПРО ГЕРОЇВ

Свого часу ми вже розповідали про музей героїв національно-визвольних змагань, який облаштували в селі Юшківці Жидачівського району на Львівщині. Музей міститься в будинку старої школи, в якій колись викладала й директорувала Слава Стецько. Видатній українці тут присвячено окрему експозицію. Однак школа ця відома й з іншої причини – в її підвалі в роки Другої світової війни працювала підпільна друкарня ОУН-УПА. Саме в пам'ять про цей острів вільного духу, місце, звідки слова віри, надії, любові до рідного краю, слова підтримки людям, які змушені були жити в жахливих умовах окупації, летіли в кожну оселю і в кожне серце, біля старої школи в Юшківцях недавно відкрили пам'ятний знак: колону, увінчану зображенням найвищої відзнаки УПА – "Хреста слави".

До речі, Хрест слави для цього невеликого населеного пункту має значно ширшу символіку: село має велику і славну історію. З ним пов'язане життя і діяльність багатьох видатних людей, борців за свободу. Зокрема, Романа Шухевича, який часто бував у Юшківцях. Крім того, недалеко від села, в лісі, діяв підпільний шпиталь для повстанців.

Втім, Жидачівщина – земля волелюбна, на якій завжди народжувалися горді й непокірні ворогу люди, які готові були покласти голову за її свободу. Тут вдалося знайти близько 200 пам'ятних місць, пов'язаних з діяльністю ОУН-УПА – бункери, криївки, місця бойових дій. Приємно, що молодь цікавиться історією рідного краю, а старше покоління докладає багато зусиль, щоб історія залишалася живою для їхніх дітей і внуків. Ініціатором новови́критого пам'ятного знака є Олексій Данилишин, колишній політв'язень, член підпільної організації УПА "Месники".

Леся РУПНЯК

(Продовження теми на стор. 8)

Про становлення в нашій державі цього соціально-медичного напряму та його больові зони розмовляємо з виконавчим директором Української ліги сприяння розвитку паліативної та хоспісної допомоги Лесею БРАЦЮНЬ.

ІНТЕРВ'Ю З ФАХІВЦЕМ

ГІДНО ЖИТИ. І ГІДНО ПОМЕРТИ

У другу суботу жовтня відзначається Всесвітній день паліативної допомоги

– Пані Лесю, ми домовилися розмовляти з Вами про розвиток паліативної та хоспісної допомоги в Україні, однак відчуваю, швидше зійдемось на причинах нашого відставання в цьому питанні від європейських сусідів…

– На жаль, проблем більше, ніж досягнень. Але будь-яке лікування починається з діагностики. Тому окреслення найвиразніших симптомів недуги – вже крок уперед. Страшніше, коли вони замовчуються. Завдання нашої Ліги якраз і полягає в тому, щоб розбудити суспільство від напівсну байдужості, звернути увагу політиків, урядовців, медичних, соціальних працівників, представників релігійних організацій на агонію гуманності, коли йдеться про людей, що опинилися перед самим порогом до вічності.

– Смерть невблаганна і в цивілізованих країнах. Її не віджeнеш членством у Євросоюзі…

– Так. Але там у людей усе-таки більше можливостей не тільки гідно жити, а й гідно померти. Кілька років тому владика УГКЦ Йосип Дзюрах запропонував мені ознайомитись з досвідом паліативної допомоги в сусідній Польщі. Знаєте, у мене – лікаря за фахом! – тоді перевернулося уявлення про медицину. Такого бути не може, навіть мову мені відібрало, щоб у сейфі і холодильнику громадської, наголошую, громадської організації, котра опікується смертельно хворими вдома, зберігався тижневий запас необхідних лікарських препаратів включно з наркотиками. Причому восьми найменувань. Як викидаєте порожні ампулки у смітник? А для звіту? А якщо вас звинуватять у поширенні наркоманії? Поляки і собі дивувалися з моїх запитань: ми маємо справу з онкохворими, а не наркоманами. Який звіт? Законодавство Польщі дозволяє нам використовувати опіоїдні анальгетики за потребою пацієнтів, до чого тут якісь чиновницькі квоти?

Також побачила, як організовано роботу хоспісів: чуйний, доброзичливий персонал, протипролежневі матраси, бандажні матеріали, чистота, умиротворення, жодного запаху від прикутих до ліжка хворих – цього незмінного супутника близької смерті у наших лікарнях.

Ще більше мене приголомшила наступна поїздка до Бельгії. Те, що там побачила, взагалі фантастика! Наприклад, окреме помешкання на 12 осіб. Затишно, якось по-домашньому вмебльовані кімнати. На стінах – фотографії рідних, скрізь вази з квітами, улюблена музика. У залі – піаніно, посередині великий стіл. За ним збирається родина: разом з хворим вони відзначають якесь сімейне свято. Людина не сама перед подихом смерті, розумієте? Це ж дуже важливо відчувати плече і руку близьких…

– Напевно, навіть за таких умов працювати з невиліковними пацієнтами дуже важко морально.

– Так, медперсонал у хоспісах швидко виснажується, плинність кадрів велика, незважаючи на всі засоби психологічного розвантаження. Але хто все-таки збирає мужність у кулак, залишається працювати там надовго. Запам'яталась емблема бельгійського хоспісу: коло людей, які взялися за руки. У його центрі свічка – хворий. Йому – вся увага й турбота, захист від вітру. Доки не догорить…

– Давайте повернемося до ситуації в Україні. З ініціативи колишнього міністра охорони здоров'я Василя Князевича при міністерстві три роки тому було створено Громадську раду з питань співпраці з Всеукраїнською радою церков і релігійних організацій, яка опікується духовними аспектами медицини взагалі і паліативної зокрема. Ви працювали в цій раді. У грудні минулого року знову ж таки пан Князевич ініціював створення ще однієї громадської організації – Української ліги сприяння розвитку паліативної та хоспісної допомоги. Тобто проблему, як Ви кажете, діагностовано, щось наче рушиться в цьому напрямі, а наша символічна "свічка" і далі продовжує страдницьки потріскувати від протягів байдужості і неповаги до людської особистості. Як підтримати в ній рівний вогонь, хай не надовго, але рівний?

Можна багато розповідати про успішні реформи в галузі охорони здоров'я, про блискучі досягнення українських хірургів, про ще якісь зрушення. А я пригадую нестерпний крик знайомої, яку "дощипував" рак. Вона корчилася на ліжку, гризла собі пальці, прокушувала наскрізь нижню губу, а медики казали: морфін ще рано, "не положено", хай потерпить. Кого наділено правом "вимірювати ступінь болю"? І чому "положено"-"не положено"? Таких приречених на мученицьке вимирання безліч. Особливо в селах, де внаслідок "реформ" ФАПи та амбулаторії списали "в архів", а карети "швидкої допомоги" більша дивина, ніж "бентлі"…

– Люди страждають і помирають у болях і, найжахливіше, думають, що так і має бути. Це страхіття. Та, мабуть, і медиків не можна звинувачувати. У нас справді ще не розв'язано колізію: між цією проблемою і прискіпливим контролем лікарів. Чомусь вважається, що в таких випадках вони можуть зловживати наркотичними речовинами.

– Тобто що смертельно хворі встигнуть стати наркоманами?

– Так глибоко, гадаю, підозра не дійшла, але, напевно, спрацьовує штамп про несанкціонований обіг наркотиків. Насправді ці препарати вже давно треба класифікувати як опіоїдні анальгетики, необхідні для хворих, і не імітувати боротьбу з наркообігом. Невиліковні пацієнти " на голку" не сядуть, а любителі "кайфу" спокійно знаходять його в іншому місці. Хіба ускладнена процедура призначення хворим знеболювальних засобів чи сувора відповідальність медиків за кожну ампулу зупинила зростання наркоманії? Чому повинні страждати безневинні люди? Вони мають право завершити свій земний шлях як гомосапієнс, а не поранені, приречені на забій тварини. Вони можуть писати вірші, малювати, спілкуватися з рідними, скласти заповіт, доробити те, чого не встигли до хвороби, – одне слово, до останнього подиху залишатися повноцінними особистостями. Зрештою, ніхто не застрахований від страшного діагнозу, чомусь ця проста істина не бентежить поки що далеких від лиха можновладних егоїстів.

Ось ви згадали про знайому, якій було "не положено" морфіну. Навіть тому, хто "заслужив" на таку ласку, не завжди легко. У нас можна за інструкціями колоти 50 міліграмів морфіну на добу. А якщо є потреба в більшій дозі? Що тоді? Хай потерпить? Ні, медики в цій ситуації просто стрілочники. Треба змінювати законодавство, так, як це вже давно зробили в цивілізованих країнах. До речі, деякі зрушення в цьому плані є і в нас. Наша Ліга налагодила стосунки з Державною службою з контролю за наркотиками. Ми запросили її представників на семінар з проблем знеболення, показали їм фільм про хлопчика, який потерпає від страшних мук, і мама змушена на колінах випрошувати знеболювальні препарати. Це подіяло, ми заручилися союзниками.

– Тепер залишилося заручитися підтримкою законодавців.

– Це одне з найстратегічніших наших завдань. Ліга працює ще за кількома напрямами: поширення в суспільстві важливості розгортання паліативної допомоги, пропаганда її гуманних заходів, зокрема, серед медичних працівників; впровадження навчальних програм з такої допомоги у вищих та середніх медичних закладах та тих, де є спеціалізовані факультети; утвердження ідеї медичного капеланства, тобто духовної опіки над невиліковно хворими. Ми вже звернулися з листами до відповідних інстанцій. Також для популяризації ідей гуманізму, благодійності та волонтерства оголосили фотоконкурс "Кожна хвилина життя безцінна": можливо, конкурсне фото стане останнім прижиттєвим знімком людини, донесе до нас останній її погляд, останню усмішку…

До речі, громадські організації на кшталт нашої тісно співпрацюють з релігійними організаціями і духівництвом. За кордоном у групах паліативної допомоги, крім лікаря, медсестер і кількох волонтерів, обов'язково є священик. Адже перед смертю навіть затяті атеїсти часто приходять до Бога. Я переконалася в цьому, працюючи з такими хворими.

Нині за сприяння фонду "Відродження" ми запустили пілотний проект з паліативної допомоги на Закарпатті. Він охоплює територію радіусом у тридцять кілометрів. До кожної людини – окремий підхід. Потрібен лікар – їде. Священик, психолог – негайно збираються в дорогу. Далі цей проект має підтримувати місцева влада. Слава Богу, у неї є розуміння важливості цієї роботи. В обласному управлінні охорони здоров'я нас запевнили, що пілотний проект не обірветься, вони продовжать цю діяльність самі, фінансуватимуть і медперсонал, і знайдуть кошти на транспорт.

– У нас також гостра нестача хоспісів…

– Катастрофічна. У світі визначено: на мільйон населення треба сто хоспісних ліжок. Це – стандарт. Дай Боже, щоб у кожному обласному місті був хоспіс, а при ньому навчальний центр – адже не кожен медик вміє і може працювати з невиліковно хворими. Хоча, знаєте, хоспіси вже відживають. За дослідженнями, 85 відсотків людей з обмеженим прогнозом життя бажають померти вдома, в рідних стінах. Треба мати фахівців такого рівня, які б змогли організувати паліативну допомогу вдома, визначити, зокрема, дозу опіоїдних анальгетиків, здолати побічні дії, підтримати не тільки пацієнта, а й його рідних.. В результаті цих заходів людина відновлюється в цілісності: тіло, душа і дух. Нехай не надовго, нехай смерть неминуче дзенькає об одвірок, але чийсь батько, мати, син, донька, брат, сестра відійдуть у засвіти, ще і ще повторюю, не зболеним клубком, а Людиною.

Також має бути якийсь центр прокату спеціальних засобів – протипролежневих матрасів, наприклад. Ця річ дорога, не кожна родина може її придбати для свого хворого. Одне слово, всі наші проблеми опираються не тільки на брак коштів, а й на "вакансію" гуманності й поваги до людської особистості. Треба долати це миром, громадою. Не приведи Господи, хтось з нас завтра може опинитися на місці приреченого діагнозом. Не приведи Господи. Тому не питай, по кому подзвін. Він може бути по тобі, по мені, по нас…

Розмову вела
Людмила КОХАНЕЦЬ
"ГУ", 6.10.2011

Для довідки

Паліативна допомога – це комплекс заходів, спрямованих на поліпшення якості життя невиліковно хворої людини на останніх етапах її земного шляху. Насамперед це означає зменшення страждань, підтримка максимально можливої активності та участі у суспільному і родинному житті. За висновками ВООЗ, невиліковні пацієнти найбільше потерпають від нестерпного болю. Зменшити або усунути його можна лише опіоїдними анальгетиками – тут альтернативи немає. Окрім знеболення та усунення інших симптомів смертельної хвороби, паліативна допомога передбачає соціальну, духовну і психологічну підтримку пацієнта та його рідних. Така допомога є не лише медичною проблемою: вона потребує ефективної координації багатьох служб та запровадження інституту волонтерства.

ГЕРОЯМ – СЛАВА!

"ХРЕСТИ ЗАСЛУГИ"

– найвищі відзнаки командування УПА встановлені нами, вдячними нащадками

Наталія МЕЛЕХ

Трохи більше року минуло з того часу, як голова Ходорівського осередку КУН Володимир Мелех став тісно співпрацювати з громадським діячем Жидачівщини, автором книг "Дзвони пам'яті" Олексієм Васильовичем Данилишиним. Позаду залишилися поїздки по селах, лісах і полях Жидачівщини з метою збору біографічних даних членів ОУН, вояків УПА, відтворення конструкції бункерів, криївок, схованок для видання наступної книги О.Данилишина про військову історію українського повстанського руху: підрозділи, бойові акції, бункери, криївки Жидачівщини. Повагу і захоплення викликає цей

сивочолий чоловік, такий міцний і молодий душею. Мені самій пощастило брати участь у розвідуванні місця загибелі 23 грудня 1951 року полковника УПА, керівника Головного осередку пропаганди Проводу ОУН, начальника політвиховного відділу Головного військового штабу УПА "Петра Полтави" – Петра Миколайовича Федуна. Того дня Олексій Данилишин, Володимир Мелех, Володимир Гаврон і я під проводом лісничого Івана Яреми розпочали свій похід із села Новошино Жидачівського району. Полями і лісами пройшли під Журавно, побували у лісах біля села Журавеньки і Лукавець Івано-Франківської області і навернстали понад 15 кілометрів по гористій і пересіченій глибокими ярами і потічками місцевості. Згадала я про той факт тільки тому, щоб показати, скільки сил і енергії віддає 80-літній чоловік – патріот, щоб зберегти для нас правду нашої історії.

Олексій Данилишин був засуджений на 25 років за участь у молодіжній організації "Месники", відсидів сім років в Казахстані. Володимир Мелех доклав багато зусиль, щоб відмітити місця бойових дій, криївок, бункерів, розвідані громадським діячем Жидачівщини. Голова Ходорівського осередку КУН, інженер-будівельник за фахом, розробив проект пам'ятного знаку у вигляді колони, що увінчується Хрестом Заслуги – найвищою відзнакою командування УПА. На допомогу в звершенні такого проекту прийшов обласний депутат від партії Конгрес Українських Націоналістів Зіновій Карпінський. Ми тим більше цінуємо дружню підтримку Зіновія Карпінського, розуміючи, що він депутат від Стрийського району, перед нами у нього зобов'язань нема, але є щира підтримка колишнього жителя селища Гніздичів, що сьогодні поєднала Зіновія Карпінського і Олексія Данилишина. Так як усе матеріальне втілення йшло від членів партії КУН, перший знак ми вирішили поставити у селі Юшківці, де розташований єдиний в Україні музей Слави Стецько. Ніби благословенням самої Слави Стецько став день 9 жовтня – чудовий погодний день храмового свята села Юшківці – Івана Богослова. В цей день нам вдалося реалізувати перший крок нашого задуму про відновлення народної пам'яті і шани героям боротьби за Незалежність нашої держави. В переддень 69-ї річниці від Дня народження УПА в селі Юшківці, на території церковного обійстя, був поставлений пам'ятний знак на місці підпільної друкарні ОУН-УПА "Полтава", яка діяла протягом 1943–1944 рр. під будинком Петра Заставного і не була розкрита органами НКВС. Знак освятили п'ять священиків із навколишніх сіл в присутності жителів села Юшківці і сусідніх сіл. Перед присутніми виступив Олексій Данилишин, який розповів про визвольну боротьбу на теренах Жидачівщини, зокрема, в селі Юшківці. Подякував усім, хто допомагав йому у зборі матеріалів для написання його книг, зокрема, він згадав колишнього голову Жидачівської районної ради Романа Баліцкого, Володимира Гаврона. Особливу подяку виніс Володимиру Мелеху за допомогу у зборі матеріалів для його наступної книги про бої і криївки та створення і виготовлення прекрасного пам'ятного знаку у вигляді "Хреста Заслуги" УПА. Також виступив свідок облави НКВС у селі Юшківці по виявленню підпільної друкарні Степан Кухар, який своїми спогадами викликав сльози у слухачів. Слова подяки висловив Володимир Мелех найперше всечесним отцям: отцю Дмитру сіл Ходорківці, Соколівка; отцю Левку села Голдовичі; отцю Андрію села Дев'ятники; отцю Степану села Лани; особливо – отцю Олегу села Юшківці за організацію посвячення знаку "Хрест Заслуги" УПА. Також він подякував за фінансову підтримку обласному депутату Зіновію Карпінському, відзначив велику допомогу в організації провення такого величного дня директора музею Слави Стецько Володимира Лагоцького, який допоміг у визначенні місця розташування знаку і виготовленні герба й таблички до знаку з допомогою свого швагра Михайла Ковальчука. На святі був присутній безпосередній учасник бойових дій, колишній повстанець Михайло Поглод. Присутній тут голова Жидачівської районної ради Ігор Кос пообіцяв виділити на видання нової книги О.Данилишина перші 10 тисяч гривень із районного бюджету і допомогти знайти меценатів. На святі побувала кореспондент газети "Новий час" Оксана Франків.

УПА була армією без держави, і тепер, не чекаючи підтримки від нинішнього керівництва нашої держави, ми, народ України, робимо так, щоб на тій українській землі, де проливалися піт і кров наших батьків, дідів і прадідів у роки визвольної боротьби, виростали заслужені ними "Хрести Заслуги" – найвищі відзнаки командування УПА, встановлені нами, вдячними нащадками.

ДО 70-РІЧЧЯ БОГДАНА СТУПКИ

"АКТОР БЕЗ АМПЛУА – ЦЕ ВИЩИЙ ПІЛОТАЖ"

"Мистецький всесвіт Богдана Ступки" вмістили в Музеї театрального, музичного та кіномистецтва України

Музей театрального, музичного та кіномистецтва подарував Богданові Ступці та його прихильникам виставку, присвячену життю й творчості актора. "Богдан Сильвестрович має багатогранні акторські обдарування. Може зіграти і трагедію, і комедію, і трагіфарс. Він актор без амплуа – це вищий пілотаж", – говорить авторка виставки Світлана Валуца.

Богдан Сильвестрович "прожив" понад 200 доль у кіно й на сцені театру. Виставку можна умовно поділити на три "світи", що становлять "всесвіт" актора: гра в кіно, гра в театрі, життя поза сценою. До речі, остання частина виглядає досить зворушливо й символічно. У центральній колоні музейної кімнати споруджене дерево родоводу, яскраві "спалахи" буття Богдана Ступки: його дитячі, сімейні фото, знімки весілля, чотиримісячного сина Остапа. Їх доповнюють світлини ще однієї родини актора – творчої. На виставці переважно презентовано творчий тріумвірат режисера Сергія Данченка, актора Богдана Ступки й сценографа Данила Лідера. Це також знаково, адже актор не забуває про роль побратимів у своєму житті. Із цього приводу на презентації висловилася мистецтвознавець Кіра Пітоєва: "Артист такого рангу й визнання, як Ступка, уже давно міг би говорити лише Я". На що актор відповів із філософським гумором: "Я – це остання буква в алфавіті".

Експозиція нагадує фотоальбом – ідеш і гортаєш життєвотворчі "сторінки" Богдана Ступки. Тут і його перші театральні кроки, і "юні" кіношні ролі, до прикладу – Ореста Дзвонаря у фільмі Юрія Іллєнка "Білий птах з чорною ознакою". На стінах "сфокусовані" кадри пізніших фільмів – "Тарас Бульба", "Сафо", "Свої"...

За світлинами простежуємо, що інколи доля повертала актора до його ж творінь. Свого часу він грав Маляра у виставі "Дикий ангел" за твором Олексія Коломійця. А вже цього року Богдан Сильвестрович постав героєм цього самого твору, щоправда, уже в кіно перевтілився в Платона Ангела в однойменному фільмі. 1960 року в театрі ім. М. Заньковецької починав із "Фауста і смерті" – згодом "Фауста" за його участю успішно ставили в театрі ім. І. Франка.

Серед знімків бачимо ще один знаковий момент для родини Ступки – у виставі "Записки божевільного" вперше на сцені з'явився його син. Фото п'єси "Кар'єра Артура Уі, якої могло б не бути", де Богдан Сильвестрович зіграв Гітлера, повертає до 1985 року. Тоді після першого акту її заборонили. Однак артисти дограли другий акт, а студенти подарували їм гвоздики за сміливість. Пізніше ж на великій сцені театру Франка ця вистава мала неабиякий успіх. Звісно, "стрижневі" експонати присвячені етапним ролям Богдана Ступки – Миколи Задорожного, Дяді Вані й Тев'є, музику яких, за словами актора, він спіймав.

Доповнюють експозицію нагороди, театральні костюми Ступки, відео вистави "Тев'є-Тевель", макети сцен, замальовка художниці Ірини Левицької, яка зобразила актора в ролі Миколи Задорожного з "Украденого щастя". Спеціально для виставки Андрій Александрович-Дочевський створив із піску й акрилових фарб портрет Богдана Сильвестровича в ролі Короля Ліра. Полотно гармонійно виглядало на тлі самого Ступки. "Я зворушений такою виставкою. Тут багато фотографій, які я давно не бачив і не знаю, чи вони в мене є", – захоплювався побаченим Богдан Ступка.

Експозиція "Мистецький всесвіт" працюватиме до 7 листопада.

Дарина ФІАЛКО,
"Україна молода", №181

Видавець Конгрес Українських Націоналістів
Засновник та шеф-редактор Степан Брацюнь
Редакційна колегія Іван Белебеха, Іван Головацький, Ярослав Радевич-Винницький.

Адреса редакції: 01001, вул. Хрещатик, 21, пом. 111, м.Київ; тел./факс (044) 279-78-08 e-mail: nacija@ukr.net
Адреса видавця: 01004, вул. Антоновича, 36, м. Київ, тел./факс 235-37-61

Реєстраційне свідоцтво: Серія КВ № 7970, видане Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 08.10.2003 р.
Передплатний індекс: 09715
Банківські реквізити: СПД Брацюнь Степан, р/р №26008013932801 у філії "Центральне регіональне управління ВАТ "Банк "Фінанси і кредит", ТОВ м. Київ, МФО 300937, ЄДРПОУ 2305606776

Газету набрано і зверстано у комп'ютерно-видавничому центрі Конгресу Українських Націоналістів.
Газету видрукувано у ТОВ "Поліграфічна компанія "Інтерекспресдрук"
Замовлення №
Наклад 14 000 прим.
Ціна договірна

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9